

Familia Augustiniana
januari 2020

Open

Vensters 76

Rondzendbrief van de Familia Augustiniana

OPEN VENSTERS

Rondzendbrief van de Augustijnse Familia-groepen in Nederland

Verschijnt 3 x per jaar

REDACTIE

Bettineke van der Werf,
Wedesteinbroek 14 06,
6546 RN Nijmegen
e@vdwerf.eu

Antoinette Reijnders
de Geerkamp 15 22
6545 HP Nijmegen
antoinettereijnders@hotmail.com

Verslagen FAN bijeenkomsten:

Julia van Wel

Technische ondersteuning en foto's:

Evert Jan van der Werf

Verzending:

Marjette de Rechter

FAMILIA AUGUSTINIANA NEDERLAND

Bestuur:

Voorzitter:

Secretaris:

Ingrid van Neer- Bruggink

Penningmeester:

Marga Bakker

Leden:

Hans Simis

Pieter Renkens

Wim Sleddens o.s.a.

Website

www.familiaaugustiniana.nl

Secretariaat:

Elbeplantsoen 41

5704 KX Helmond

Financiën

banknummer 3108366

IBAN: NL28 INGB 0003 1083 66

t.n.v. Vereniging FAN

Lidmaatschap FAN inclusief Open Vensters

€55,= per jaar

Abonnement Open Vensters zonder lidmaatschap FAN

€10,= per jaar

Aanvraag toezending Open Vensters:

Secretariaat FAN

De redactie behoudt zich het recht voor

ingezonden teksten in te korten of niet te plaatsen.

VOLGENDE NUMMER:

eind mei 2020

SLUITING KOPIJ:

10 mei 2020

Portret van Augustinus (Porta Nigra, Trier, 18e eeuw)

Inleiding:

Voor u ligt het zesenzeventigste nummer van Open Vensters. De foto's van deze rondzendbrief kunt u in kleur bekijken via de rondzendbrief op de site van de FAN. Wanneer u ergens onderweg een beeld of schilderij van Augustinus tegenkomt, maakt u de lezers van Open Vensters erg blij wanneer u hiervan een foto (met vermelding van de plaats) naar de redactie stuurt zodat die bij *Augustinus onderweg* 'gedeeld' kan worden!

Veel inspiratie bij het lezen van de rondzendbrief.

Antoinette Reijnders, Bettineke van der Werf

INHOUD:

INLEIDING REDACTIE

COLOFON

VAN DE REDACTIE

AUGUSTINUS ZEGT

BOEKBESPREKING

UIT DE FAMILIA-GROEPEN

Familia Boskapel

Familia Lindenholt

VAN HET FAN-BESTUUR

TERUGKIJKEN NAAR DE FANDAG

FANDAG

LEZING Dom Bernardus Peeters ocso

AUGUSTIJNSE AGENDA

AUGUSTINUS ZEGT ...

*Vriendschap is een vorm van welwillendheid
die wij betonen tegenover mensen van wie we houden.
En als we niets te geven hebben?*

Wie bemint heeft voldoende aan welwillendheid.

*En wij moeten niet wensen dat er ongelukkige mensen zijn,
om de werken van barmhartigheid voor te kunnen verrichten.*

*Je geeft brood aan wie honger heeft,
maar het zou veel beter zijn als niemand honger had
en je niemand iets hoefde te geven.*

Je kleedt iemand die naakt is.

*Was het maar zo dat iedereen voldoende kleren had,
zodat deze nood niet bestond.*

Je begraaft een dode.

Kwam maar ooit dat leven waar niemand sterft.

*Je verzoent ruziemakers met elkaar. Brak die eeuwige vrede maar
door van het Jeruzalem waar niemand meer ruzie maakt.*

Al deze werken zijn er omdat er zoveel nood is.

*Neem alle ongelukkige mensen uit de wereld weg,
en de werken van barmhartigheid houden op.*

*De werken van barmhartigheid houden op,
maar wordt dan ook de liefde uitgedoofd?*

*Je liefde wordt juist groter als je een mens liefhebt
die gelukkig is en aan wie je niets kunt geven.*

Die liefde zal zuiverder zijn en veel echter.

*Want als je iets geeft aan een mens in nood, voel je je misschien
boven hem verheven en zou je graag zien dat hij je dankbaar was.*

En dat zou voor jou de reden zijn om goed te doen.

*Hij was in nood, jij hebt hem iets gegeven,
en nu denk je dat je meer bent, omdat jij iets geeft,
meer dan degene aan wie je iets geeft.*

*Wens liever dat hij je gelijke is, om samen onderworpen te zijn
aan de ene aan wie je niets kunt geven.*

(Tr 8,5 over de Eerste Brief van Johannes)

BOEKBESPREKING

Voor alle liefhebbers van preken van Augustinus besteden we aandacht aan een boek dat niet nieuw meer te verkrijgen is maar sinds kort als PDF voor particulieren te downloaden is.

De redactie

ALS LICHT IN HET HART

Als licht in het hart : Preken voor het liturgisch jaar (1) [sermones de tempore] / Augustinus ; vertaald door Joost van Neer, Martijn Schrama OSA, Anke Tigchelaar en Paul Wammes; ingeleid en van aantekeningen voorzien door Martijn Schrama o.s.a. - Baarn: Ambo, 1996. - (Ambo-Klassiek). - p. 295. - ISBN : 90-263-1390-x. - Het pdf-bestand van Als licht in het hart (17 MB) is te downloaden via

https://augustinus.nl/pathtoimg.php?id=1139&image=aurelius_augustinus_als_licht_in_het_hart-org.pdf

Het Augustijns Instituut beheert de auteursrechten van deze vertaling. Voor eigen gebruik kunt u uit deze vertaling citeren. Neem voor andere vragen contact op met het Augustijns Instituut, studieseecretariaat.

Bijna veertig jaar lang heeft Augustinus (354-430) in het Noordafrikaanse Hippo Regius de geloofsgemeenschap als predikant gediend. Vooral in de Paastijd kwamen mensen van heinde en verre naar de havenstad. Zij wilden zelf de woorden van de befaamde bisschop horen of kwamen zijn preken optekenen in opdracht van anderen. Zo zijn ongeveer 600 preken van Augustinus bewaard gebleven. Voor deze bundel werden zestig preken ter vertaling geselecteerd. Zij zijn alle afkomstig van de senlloles de tempol'e. Deze groep bevat alle preken die Augustinus heeft gehouden op de

belangrijkste feesten van het liturgische jaar: Kerstmis, nieuwjaarsdag, het feest van de Openbaring van de Heer, het begin van de veertigdagentijd, Goede Vrijdag, de Paasnacht, de Paasweek, Hemelvaartsdag en Pinksteren. Op een enkele uitzondering na zijn alle preken in deze bundel voor het eerst in het Nederlands vertaald. We leren Augustinus kennen als een betrokken pastor, een creatief uitlegger van de bijbel en een diepzinnig theoloog. Als geen ander uit de vijfde eeuw heeft Augustinus zich beijverd om de rijkdom van de bijbelse geschriften en liturgische thema's voor allerlei mensen toegankelijk te maken. Hij weet het goddelijk Woord te laten stralen als licht in het hart.

FAMILIA-GROEPEN

FAMILIA AUGUSTINIANA BOSKAPEL

Op de dinsdagavond om half 8 is er een meditatie groepje van ongeveer 8 mensen. Wekelijks bereiden we met 3 mensen deze meditatie voor om beurten. Na afloop drinken we nog een kopje thee samen. Er zijn 4 Augustinus vieringen in de Boskapel per jaar.

De volgende gezamenlijke Augustinus viering is op zondag 2 februari deze bereiden we voor samen met de voorganger.

Het samen lezen uit de Belijdenis is toch nog niet aan de orde door allerlei omstandigheden. Dat is wel een gemis voor mij , want samen lezen geeft zoveel meer!

De onderstaande tekst komt uit het beeldverhaal van Augustinus;

Vriendschap

Samen praten, samen lachen

elkaar met respect behandelen

samen mooie boeken lezen

samen gekheid maken en ernstig zijn

het met elkaar oneens zijn zonder boosheid,

zoals men het oneens is met zichzelf

en dan die onenigheid met de eensgezindheid kruiden,

aan elkaar iets leren of van elkaar iets leren,
afwezig met tegenzin missen
de thuiscomers met blijdschap verwelkomen
Deze tekenen die uit het hart komen
smeden onze harten samen.

Voor ieder dit jaar 2020

een mooi jaar in vriendschap en gezondheid met elkaar !

Marjette de Rechter 🌻 🌻

Zijn moeder
droeg Hem
in haar schoot,
laten wij Hem
in ons hart dragen.

Augustinus

FAMILIA AUGUSTINIANA LINDENHOLT

Met veel plezier kijken we als familiagroep terug op de laatste FAN-bijeenkomst die in Lindenholt werd gehouden. Het was zeer inspirerend om de zusters Augustinessen van Monica zo te horen vertellen over het rijke verleden van hun kloostergemeenschap, maar ook hoe ze vol vertrouwen in het heden en naar de toekomst kijken. Casella, een `huisje langs de weg' biedt jongeren een plaats voor ontmoeting. De zusters bieden een gastvrije plaats waar eenieder welkom is. De verhalen klinken warm bekend. De jongerenreizen naar San Gimignano waren op dezelfde leest geschoeid, gaven dezelfde fijne, hartverwarmende ontmoetingen. En daar was op die dag ook volop ruimte voor. En ook onze dank aan de Familia Boskapel, die deze keer de catering hadden georganiseerd. Fijn dat we zo met zijn allen er een mooie dag van konden maken!

In november hebben we tijdens onze maandelijkse bijeenkomst, tegenwoordig op de eerste donderdagavond van de maand, de FAN-dag uitgebreid besproken, waarna we de laatste pagina's van 'Huis op de rots' hebben gelezen.

Tijd voor een nieuw boek! En, toeval bestaat niet: we zijn begonnen in 'Als licht in het hart'. Niet iedereen in onze groep heeft dit boek, maar dankzij de gulle hand van het Augustijns Instituut hebben we nu allemaal een digitale versie! Midden in de kersttijd lezen we Augustinus' gedachten over het Kerstfeest. En het blijft toch iedere keer verbazingwekkend hoe actueel zijn preken nog steeds zijn. Augustinus laat ons nadenken over het mysterie van de Drie-Ene God. Zo lezen we: "Uit de Vader geboren zonder moeder heeft Hij elke dag geschapen. Uit een moeder geboren zonder Vader

heiligde hij deze dag." Gedachten en vragen die ons ook nu nog steeds bezighouden. Augustinus' teksten zijn prikkelend en geven meer dan voldoende stof tot vele discussies waarin we met elkaar het Mysterie aftasten, en al pratend verdiepen en ontdekken we nieuwe lagen in ons eigen geloof. Zo ervaar ik dat het Kerstkind ieder jaar

opnieuw in onszelf wordt geboren, en dat we zo iedere jaar een nieuw stukje mysterie mogen ontdekken en ervaren. Ik ben benieuwd waar dat Mysterie ons dit jaar zal brengen!

Jan Martijn van der Werf

WEBSITE

Beste mensen,

Willen jullie allemaal eens een kijkje nemen op de vernieuwde website van de FAN? www.familiaaugustiniana.nl

Het begin (en meer dan dat) is er! Met dank aan Marga Bakker. Nieuws, tips etc zijn altijd welkom bij Marga Bakker of Ingrid van Neer.

VAN HET FAN-BESTUUR

FAN Internationaal

Leden Familia Augustiniana Nederland,
Fraterniteit Augustinus, Fraterniteit Perpetua,
Beste mensen,

In juni 2019 is een Sacrofano, Italië, het IVde internationale congres voor lekenaugustijnen gehouden.

Voor een verslag zie Open Vensters nr 75 en

<http://www.familiaaugustiniana.nl/activiteiten/congressen/> of
<https://augustijnen.nl/C55-Lekencongres.html> of het blad Augustijns Forum.

Op dit congres zijn per gebied coördinatoren benoemd om de internationale contacten tussen de leken augustijnen en de OSA te vereenvoudigen. Het doel is om in juni 2020 een duidelijker structuur te hebben gerealiseerd. De coördinatoren voor Europa zijn Joana Almeida (vanuit Portugal) en Luis Arana (vanuit Engeland and Schotland). Voor de lekenaugustijnen in Nederland fungeer ik als vertegenwoordiger.

Luis Arana stuurde een update van de stand van zaken met het verzoek of we die onder de lekenaugustijnen willen verspreiden.

Hun mailadres is augustiniani.laici.europa@gmail.com

Heb je je overigens al aangemeld bij de Facebook pagina, speciaal voor de lekenaugustijnen?

zie <https://www.facebook.com/groups/2100230783609386/>

Ingrid van Neer, secr. FAN ingridcascia@gmail.com

BEDEVAARTREIS ITALIE 01 – 11 september 2020 AUGUSTIJNSE INSPIRATIEREIS op zoek naar de wortels van het Augustijnse leven

A Busreis van dinsdag 01 september 2020, heenreis terugreis over Mulhouse Frankrijk tot en met vrijdag 11 september 2020

B Vliegreis van woensdag 02 september 2020, heenvlucht Brussel - Milaan tot en met woensdag 09 september 2020 terugvlucht Milaan - Brussel

We vertrekken voor de busreis vanuit Gent – voor de vliegreis vanuit Zaventem of Eindhoven – aansluitend samen met Autocars over verschillende plaatsen:

GRAVEDONA - MILAAN – PAVIA – ASSISI - SAN GIMIGNIANO – CASCIA
- PARMA

De reis wordt begeleid door - PASTOOR GERBEN ZWEERS osa,
Heverlee - CATHARINE WILLEMS, Gent - In samenwerking met
AUTOCARS – MEETJESLAND erk.nr. A5541.

De prijs voor deelname bedraagt min. 1500 euro tot max. 1700 euro

Opgelet: wie wil meegaan vragen wij een voorschot te storten van
100 euro voor 30 januari 2020 op het rekeningnummer : BE92 0636
7923 1623 t.n.v.: Catharine Willems St. Rita Gent met mededeling :
busreis St. Augustinus 2020, + naam en adres en geboortedatum of:
vliegreis St. Augustinus 2020, naam en adres en geboortedatum

Inbegrepen zijn:

- busreis of vlucht heen en terug. - vol pension: vanaf woensdag 2 september het middagmaal tot en met het ontbijt van woensdag 9 september - verplaatsing in Italië met Autocars. - reisbegeleiding - toegang tot de in programma opgenomen bezienswaardigheden. - De reis gaat door bij inschrijving van minimaal 25 personen

Toeslagen: -supplement voor een eenpersoonskamer bedraagt 25 euro per persoon per nacht (> 10 x 25 = 250 euro) wie alleen inschrijft , schrijft in op basis van éénpersoonskamer. Dit bedrag wordt opgeteld bij de definitieve inschrijving.

- De prijzen zijn afhankelijk van eventuele vlucht-supplementen en bagage die u al dan niet met het vliegtuig meeneemt, en van waar en wanneer u vertrekt. Tijdig boeken is dus een voordeel!

Na ontvangst van uw storting sturen wij u een bevestiging van inschrijving en verdere informatie. Indien u voor meerdere personen samen inschrijft, dient u alle namen, geboortedata en adressen individueel door te geven. Dit mag per mail aan Catharine.

Info : Catharine Willems - GSM : 0032 4 72 74 65 27

Mail: Catharine.willems@telenet.be

CONTRIBUTIE

AAN DE FAN-LEDEN: Wilt u het abonnementsbedrag voor 2020 ad € 55,00 zo spoedig mogelijk overmaken?

IBAN: NL28 INGB 0003 1083 66. t.n.v. FAN, onder vermelding van 'lidmaatschap FAN 2019'. Mochten er leden zijn, voor wie deze contributie een probleem is, neem dan even contact met mij op.

penningmeester FAN

ABONNEMENT OPEN VENSTERS:

Wilt u een abonnement op Open Vensters?

Het abonnementsbedrag voor 2020 is € 10,00

IBAN: NL28 INGB 0003 1083 66. t.n.v. FAN, onder vermelding van 'abonnement Open Vensters 2019'

TERUGBLIK FANDAG

Verslag Ontmoetingsdag FAN in Lindenholt op 26 oktober 2019

Na een kort welkomstwoord van Hans Simis, stellen de zusters René en Stella van de Augustinessen in Utrecht zichzelf voor. Ze zijn

vandaag bij ons te gast en zullen, na het bekijken van de twee films die in opdracht van de KRO in 2017 gemaakt zijn, het een en ander toelichten en onze vragen beantwoorden.

We bekijken de eerste film, een compilatie van oude en nieuwe beelden uit het leven van de zusters in Utrecht. Verschillende zusters komen aan het woord, ze halen herinneringen op en vertellen over wat hen nu zoal bezighoudt. Na de film keren René en Stella terug naar de tijd van de oprichting van hun kloostergemeenschap. Van

meet af aan leefden zij niet alleen als kloosterling, maar waren ook sterk betrokken op het leven om hen heen, vooral bij mensen die het moeilijk hadden. In het begin waren dat vooral moeders en kinderen in noodsituaties. De zusters boden een luisterend oor en hielpen, als dat nodig was, zelf in de gezinnen mee als hulp in de huishouding.

Vooraf pater Sebastiaan van Nuenen en zuster Christina drukten hun stempel op de snel groeiende kloostergemeenschap. Hun ideeën over het kloosterleven spraken velen van hen aan. Zij wilden één

gemeenschap, één kloostergezin vormen dat “één van hart met elkaar samen leefde, naar God toe”. En zij wilden er zijn voor mensen buiten de gemeenschap, want “ieder mens is van waarde, wat je ook denkt en hoe onvolmaakt je ook bent. Mensen zijn gelijkwaardig en voor ieder geldt: ‘ik ben de moeite waard, ik tel mee’.” Deze ideeën

sloegen overal in het land aan en de gemeenschap groeide. In de hoogtijdagen waren er in 7 steden kloosters van Augustinessen, o.a. in Hilversum, Amsterdam en Sittard. Op een gegeven moment ontstond de behoefte aan een nieuw gebouw, een buitenplaats, waar moeders die geholpen waren van een vakantie konden genieten.

Voor ongehuwd, zwangere meisjes werd 'Meisjesstad' opgericht, een opvanghuis dat werd gefinancierd door de verkoop van loten door de zusters zelf, die daarvoor het hele land door trokken, en o.a. op scholen over hun werk vertelden. Voor de prijzen die gewonnen konden worden, benaderden zij particulieren en bedrijven. Zo konden zij mensen helpen, doordat anderen hen hielpen, in natura of met geld.

De zusters deden ook aan geloofsverkondiging door hun tijdschrift 'De Stad Gods', een blad dat nog steeds bestaat. Eens telde het blad 60.000 abonnees, nu zijn het er nog 10.000. Sinds 2016 vormt de gemeenschap van Casella in Hilversum, de redactie. De minimale bijdrage per jaar bedraagt € 10,00. Vroeger werd het abonnementsgeld door de zusters persoonlijk, aan huis opgehaald. Zo legden zij ook menig huisbezoek af! Incidenteel verzorgen de zusters ook andere publicaties, zoals nu het stripboek over de jonge Augustinus. In de Stad Gods verschenen eerder afleveringen van dit stripverhaal.

De zusters deden ook mee aan openbare evenementen. Zo verruilden zij in 1965 hun zwarte habijten voor witte kleren om met de Nijmeegse Vierdaagse mee te lopen. En de laatste tijd zitten er weleens zusters tussen het publiek van een voetbalwedstrijd. Ze zijn dan uitgenodigd door een supporter die daar een vaste box gehuurd heeft. De zusters zorgden ook voor hun eigen ontspanning, en

maakten bijv. gebruik van de kelder in Hilversum om feest te vieren. En ze waren creatief bezig met tekenen, knutselen en boetseren. Activiteiten die zij zagen als 'kernen' om je aan te laven en waardoor je kunt ontdekken dat 'je méér kunt dan je denkt'.

Nu de zusters ouder worden en hun aantal kleiner is, kunnen ze veel minder meer betekenen voor mensen buiten de gemeenschap. Ze worden nu meer 'mantelzorger voor elkaar'. En ieder doet nog wat ze kan. Zo zijn er twee zusters van 97 jr. die nog het archief bijhouden, en één zuster van 98 jr. ruimt na het koffiedrinken altijd trouw de kopjes op.

Tot nu toe stelden de zusters vrijgekomen ruimten in het klooster beschikbaar aan groepen jonge vluchtelingen o.a. voor het volgen van taallessen. Ongeveer 50 jongeren doen elke maand mee. Ook een zuster van 84 jaar geeft nog taallessen. Nu is echter besloten dat een aantal ruimten aan de Oude Gracht verkocht zullen worden en de groepen jongeren zullen naar een ander onderkomen op zoek moeten gaan. Tot zover het wel en wee van de zusters Augustinessen in Utrecht.

In de middagpauze kon ieder volop genieten van een heerlijke lunch, die verzorgd werd door de Familia Boskapel.

Na de pauze kon een van de filmmakers worden verwelkomd, Annette van Tol, en werd de tweede film vertoond.

Deze film gaat over het laatste initiatief van de Augustinessen: een 'huisje langs de weg' ('Casella') aanbieden aan jonge mensen van 18 tot 35 jaar die onderweg en zoekende zijn. Het is een boerderij voor stilte en ontmoeting geworden, in Hilversum. De jongeren die aan het woord komen, zijn vol lof over de gastvrijheid die geboden wordt, ze voelen zich vrij en welkom. Het kleine schoolbordje in de vorm van

een hart bij hun kamer met hun naam erop, verrast en ontroert hen. Het stiltehuisje en het doorlopen van het labrynt buiten, staan symbool voor hun levensweg, waarbij ze hun vragen met zich meenemen en uiteindelijk in het midden, bij hun ziel, uitkomen. Ook wandelaars die toevallig langs komen, kunnen het labrynt doorlopen. Het labrynt staat symbool voor de gedachte dat “De langste reis van je leven, de reis naar binnen is.” De jongeren zijn ook verrukt over de zeepsteen waarmee ze scheppend bezig kunnen zijn. Jongeren van alle geloven zijn welkom op Casella. Ze nemen deel aan de laagdrempelige, oecumenische vieringen, en zijn samen met leden van de gemeenschap, interactief bezig.

De gemeenschap bestaat uit vier zusters die de kern van de groep vormen, en vier ‘meelevers’, allen jonger dan 45 jaar, die voor een bepaalde tijd de gemeenschap versterken. De gemeenschap wordt geholpen door vrijwilligers. Deze maken deel uit van de Taizéwerkgroep die stiltevieringen verzorgt, ze verrichten hand- en spandiensten in de tuin en in het gebouw, en werken mee met de Stad Gods.

De zusters René en Stella lichten toe hoe het initiatief tot stand kwam. Casella was aanvankelijk een onderdeel van het klooster in Utrecht. In de crypte werden door de jongere zusters gebedsdiensten voor jonge mensen gehouden. Een aantal jonge vrouwen kwam in Utrecht wonen als ‘meelevers’. Samen zijn ze enkele keren naar Taizé

geweest. Enkele jaren geleden vonden de oudere zusters dat zij de jongere zusters de kans moesten geven om op een andere wijze het kloosterleven te beleven, op een andere plek en op een wijze die jongeren méér aanspreekt. Dat sprak de jongere zusters aan.

Gekozen werd voor Hilversum. De jongere zusters meenden dat een habijt afstand scheidt en omdat ze daar midden in de natuur zouden leven, kozen ze voor kleding in de kleur van de aarde. Dit met in gedachten de woorden van Augustinus uit zijn brief aan Januaris: "doe zoals je voelt hoe het goed is".

Als teken voor Casella kozen ze voor een Open huis met een Hart met stralen. De stralen staan voor de dingen die hun jonge gasten komen halen en brengen.

De jonge zusters laten zich leiden door de gedachte dat 'leven' betekent: ' bezig zijn en (bege-)leid worden'. Ondanks de nare dingen in de wereld blijven ze hopen en geloven in de goedheid van de ander, en houden ze zich vast aan de woorden van Augustinus over gastvrijheid en vriendschap. Ze worden gesteund door een biddende achterban. En het gaat goed met Casella: alle weekenden zijn steeds volgeboekt!

De zusters vertellen ook dat sinds de oprichting van Casella, de Augustinessen op drie plaatsen wonen: de jongere zusters wonen in Casella, de oudere, nog vitale zusters wonen in Utrecht en de ouderen die verzorging nodig hebben, wonen in Someren. In Utrecht is wekelijks een laagdrempelige eucharistieviering. Gemiddeld 24 zusters met een gemiddelde leeftijd van 84 à 85 jaar nemen daar aan deel.

Vervolgens krijgt Annette van Tol het woord. Samen met haar man kreeg ze van de KRO de opdracht om een korte reportage, een documentaire, te maken over de Augustinessen. Ze kende de zusters al langer. Ze is n.l. zangdocente en was dirigente van hun koor in het klooster in Hilversum, dat nu is gesloten.

Ze ging zich verdiepen in de verschillende boeken die in de loop van de jaren over de zusters waren uitgebracht. De verhalen in de boeken gingen voor de helft over de zusters zelf, bijv. over hun visie op Augustinus. En waren voor de helft verhalen van mensen die door de

zusters waren bezocht of geholpen. Ook stond er veel over de kunstwerken die door de zusters gemaakt zijn.

Annette wilde vooral iets laten zien van de inspiratie van de zusters, wat beweegt hen en wat willen zij uitdragen? Ze stelde zich dienstbaar op en hoopte dat elke zuster die zij het woord gaf, zichzelf durfde te zijn en vrijuit over haar gedachten en gevoelens kon spreken. Bij de beschrijvingen van de kunstwerken van de zusters in de boeken, viel haar de bescheidenheid van de zusters op. En in de verhalen over de contacten binnen Meisjesstad, las zij hoe respectvol en onbevooroordeeld de zusters omgingen met de zwangere, ongehuwde meisjes, die door hen consequent met 'u' werden aangesproken.

De zusters lieten zich ook inspireren door het geloof en het vertrouwen van pater van Nuenen die grote prijzen durfde uit te loven voor de loterij voor Meisjesstad. Zo heeft hij eens een huis en een veestapel ter waarde van *fl* 5000,= en van *fl* 2000,= als prijzen uitgelooft. Hij vertrouwde op God en op de mensen, hij vertrouwde erop dat het geld voor de prijzen er zou komen, wat ook steeds het geval bleek. De loterij bracht voor de zusters en ook voor andere vrijwilligers veel werk met zich mee. Elke keer wonnen ong. 1000 mensen een prijs. En aan elke winnaar stuurden zij per post een kaartje.

De zusters trotseerden het commentaar van buitenstaanders, bijv. toen enkelen van hen in de jaren '40 op een fiets door de stad reden. Dat werd schandelijk gevonden. Of toen zij zich kleedden met een paarse cape en stropdas. De kleur paars was immers voorbehouden aan priesters. Pater van Nuenen steunde de zusters. Hun kleding was

functioneel om huisbezoeken af te leggen, en de fiets hadden zij nodig om bij de mensen te komen voor wie zij huishoudelijk werk deden. Verschillende foto's uit de boeken die

Annette doornam, heeft ze in de reportage kunnen gebruiken. Ook de zuster die het archief beheert, heeft haar aan veel bruikbaar materiaal kunnen helpen.

Annette vond belangrijk dat de zusters zich herkenden in wat zij filmde. Elk filmfragment legde ze aan de zusters voor, er was dus veel overleg over en weer. Er was sprake van een wisselwerking op basis van vertrouwen. Normaliter heeft een filmmaker het laatste woord. Daarom was er ook veelvuldig overleg nodig met de KRO, en werd met hen een specifiek contract afgesloten. Zo heeft ze in totaal ruim 100 minuten film gemaakt, terwijl er voor de documentaire slechts 2x24 minuten gebruikt zijn.

De zeer geslaagde Ontmoetingsdag in Lindenholt werd afgesloten met een eerste presentatie van de nieuwe website van de FAN, gemaakt door Marga Bakker, een gebedsdienst, en een gezellig samenzijn met een hapje en een drankje.

Julia van Wel

DATUM FANDAG:

DE DATUM VOOR DE KOMENDE FANDAG IS 16 MEI 2020.

Te zijner tijd ontvangt u meer informatie.

VERSLAG LEZING DOM BERNARDUS PEETERS OCSO

gehouden op 27 mei 2019 in het St. Janscentrum in Den Bosch in het kader van de dag met als thema Het verhaal gaat verder

Gij die mij ruimte geeft. De horizon van het religieuze leven.

Een van de belangrijkste dingen die het religieuze leven geschonken heeft is ruimte, zowel uiterlijke als innerlijke ruimte. Br. Bernardus is afkomstig uit een Zuid Limburgs dorpje. Zijn horizon werd vergroot tijdens zijn middelbare school periode in de grote stad. Na die

periode koos hij ervoor weer terug te keren naar het kleine dorp. In eerste instantie wilde hij zich aansluiten bij de Paters Picpussen (SS.CC), de wijdse ruimte binnengaan van de uitzending naar verre en ongekende landen. Het werd uiteindelijk de ruimte van het contemplatieve leven in de beslotenheid van het klooster van de Trappisten. Daar vond hij de innerlijke ruimte, de kern van zijn contemplatieve roeping. Een innerlijke ruimte die met hem meegaat waar hij ook is en in elke ontmoeting. Deze omschrijving ontdekte hij later in de werken en het leven van Thomas Merton, een Amerikaanse Trappist. Uit vrijheid en in liefde de ruimte binnen gaan die God schenkt in de persoon van Jezus Christus is voor Br. Bernardus het religieuze leven.

De ruimte van het religieuze leven in de kerk en de wereld van toen.

De ervaring van ruimte hoort wezenlijk bij het religieuze leven.

Religieuzen verlangden naar de vrijheid om een godgewijd leven te leiden. Met dit verlangen naar vrijheid en een navolging in liefde eisten zij een uiterlijke ruimte op in de kerkgemeenschap en de wereld. Zij kozen vaak een leven als kluizenaar om binnen te gaan in de innerlijke ruimte van de navolging van Jezus te beleven.

Na de val van het Romeinse Rijk trokken zij naar de steden om daar de uiterlijke ruimte van een klooster te stichten. Hoewel de kerkelijke en wereldlijke autoriteiten probeerden de religieuzen terug te dringen in de beslotenheid van de kloosters is dit mede door de Jezuïeten niet gelukt. Dankzij hen bleef er een grote ruimte voor de religieuzen ook binnen de kerk die hen overal inzetbaar maakte. Vooral op het gebied van ziekenzorg, hulp aan de armen en het onderwijs.

Anno 2019 verdwijnt het religieuze leven in het bisdom 's-Hertogenbosch uit de uiterlijke ruimte.

Br. Bernardus vraagt zich af of dit het einde is. Hij geeft daar zelf antwoord op door te zeggen dat het verhaal door gaat. Op veel plaatsen wordt er invulling gegeven aan het religieuze leven op een andere manier. Op enkele plaatsen in het bisdom is er sprake van een vitaal religieus leven. Bijvoorbeeld in Den Bosch met het nieuwe stadsklooster San Damiano.

De ruimte van het religieuze leven in de kerk van vandaag.

Br. Bernardus vergelijkt het religieuze leven van vandaag met een

vlinder, maar dan in omgekeerde richting. Men heeft hoog gevlogen, veel betekend voor de kerk en de gemeenschap, maar nu wordt de wereld van de religieuzen steeds kleiner. De vlinder kruipt weer terug in de cocon. Hij verwijst hierbij naar het lied van de onlangs overleden zangeres Kinga Bán(1), zij schreef het nummer 'Geen einde'. Vele van de religieuzen leven met vragen over de toekomst en de zin van het religieuze leven. Br. Bernardus is stellig van mening dat het nooit ophoudt, misschien in deze contreien maar elders in de wereld gaat het door. De nieuwe religieuzen van deze tijd zijn de geëngageerde leken en bondgenoten, zij nemen het charisma van de religieuzen over. Het religieuze leven in het algemeen zal veranderen, maar wat er ook met zijn religieuze leven zal gebeuren, voor Br. Bernardus staat vast dat er geen einde komt aan de liefde die in hem leeft. Dat brengt hem terug naar God die hem ruimte geeft.

De ruimte van het religieuze leven in de kerk van de toekomst

De secularisatie heeft het christendom noodgedwongen teruggebracht naar een meer innerlijk beleefd christendom. De tijd van de grootste aanwezigheid in de publieke ruimte van de kerk en wereld van religieuzen is voorbij. Br. Bernardus ziet een andere rol voor de religieuzen weggelegd. Hij citeert daarbij Therese van Lisieux: "Ik wil de liefde zijn in het hart van de kerk". De christen van de toekomst is een mysticus. Niet in grootste werken, maar zoals Paus Franciscus zo vaak benadrukt, in de kleine dingen van het dagelijkse leven. De bijdrage van de religieuzen aan de kerk van het bisdom is dat zij ruimte kunnen scheppen door gemeenschappen van geloof, hoop en liefde te zijn en daarmee ruimte te geven aan God in deze wereld. Dit betekent wel dat zij zich niet moeten opsluiten in de cocon van de vergrijzing en in de afzondering van het eigen ik. Omdat er geen einde komt aan de liefde die in ieder van ons leeft, zo zegt Br. Bernardus, blijft hij geloven in de opdracht van de religieuzen, hoe oud, zwak, jong of sterk zij ook zijn. Vanuit het eigen charisma van ieder instituut hebben zij in dit bisdom de taak om die ruimte van de liefde te verkrijgen, te zoeken en te scheppen, ieder op haar/zijn eigen plek en overeenkomstig eigen kunnen.

Hij merkt daarbij op dat het gevaar van de huidige tijd, zowel in als buiten de kerk, is dat de religieuzen zich afsluiten van alles en

iedereen. Velen sluiten zich in een zelfgemaakte cocon die veiligheid en overzicht biedt. Men zoekt toch in deze globaliserende wereld de veiligheid van eigen geestverwanten. Terwijl de veelkleurigheid van de verschillende charismata eigen is aan het religieuze leven. Door het zwakker worden van het religieuze leven verdwijnt ook de veelzijdigheid. In Nederland ontstaat er een kleine vergroening van het religieuze leven, tegelijkertijd ontstaan er door deze nieuwe intredes generatieconflicten. Wanneer men zich gaat ingraven in het eigen gelijk dan zal er geen ruimte ontstaan waarin de liefde kan overleven. Hetzelfde geldt voor religieuzen die in grotere aantallen naar Nederland komen om hier te werken. Geef elkaar de ruimte om te zijn wie zij zijn. Br. Bernardus benadrukt daarom dat de slechtste dienst de religieuzen aan de kerk en de wereld kunnen bewijzen is, zich terug te trekken en zeggen dat dit het einde is. Zij zijn en blijven toch de dragers van een roeping. Hij zegt: “De ruimte die God mij in het religieuze leven schenkt is een veelkleurige ruimte die ons geschonken wordt.” Het is de taak van religieuzen om te verwijzen naar een wereld dit komen zal. Het beeld van de wereld die komen zal wordt in de H. Schrift weergegeven met het beeld van het hemels Jeruzalem, een stad waarin alle volkeren, stammen, talen en naties samenkomen en van waaruit zij de wereld opnieuw bevolken.

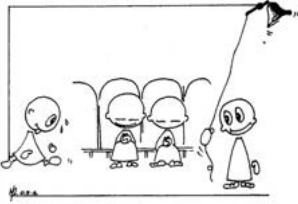
Het verhaal gaat door ...

De boodschap die Br. Bernardus meegeeft aan alle religieuzen is duidelijk: het verhaal gaat door. Het religieuze is en blijft een gave van de Geest. Ieder Instituut houdt de opdracht tot het laatste lid om die gave van de Geest zichtbaar te maken in de lokale kerk. Religieuzen zijn zoveel meer dan alleen maar inzetbaar te zijn voor praktische zaken. Hoe welkom zouden mensen zich voelen in de ruimte van een religieus of een religieuze gemeenschap waar niet het eigen belang voorop staat maar het gezamenlijke belang van het gemeenschappelijke huis op deze aarde, dat wij samen mogen bewonen. Br. Bernardus besluit deze lezing met de woorden: “Het verhaal gaat door want er komt geen einde aan de liefde die in mij leeft!”

Marga Bakker

1 Zie <https://www.youtube.com/watch?v=Px8JKdCIKWc>

VIERINGEN:

Zondag 10.00 u oecumenische viering
Werkhofgemeenschap

Dinsdag 19.30 u (*dag is gewijzigd!*)
Meditatieve viering Boskapel

Donderdag 7.45 u
Meditatief morgengebed Lindenholt

Augustijnse websites:

Voor een actueel en goed bijgehouden overzicht van (werken van) Augustinus, zie: http://nl.wikipedia.org/wiki/Aurelius_Augustinus

Website Augustijns verband: <https://augustijsverband.nl>

The Augustinians in England and Scotland have revamped their website and their lent online is a day by day thought / short homily from one of the friars. <https://www.theaugustinians.org/lent-online>

Lekenbewegingcarmelieten: <https://www.karmelbeweging.nl/>

STICHTING OSA INTERNATIONAL NEDERLAND

bankrekening: 12.66.22.477

IBAN: NL55RABO0126622477,

BIC: RABONL2U Rabobank,

t.n.v. Stichting OSA International NL Eindhoven.

AUGUSTIJNSE AGENDA

16 mei 2020

FANdag